

Latweeschu Awises.

No. 31.

Zettortdeenâ 5. Augusti.

1865.

Zeen. Awischu lassitaji!

Ta sçho reiji nekahdas „jaunas sunas“ Zums ne esmu gahdajis, tad ne nemmat par launu un pazeeschatees eeksch sawas kristigas mihlestibas ar mannu wahjibu. Deems to sunn, ka gan labpracht tahs sunas gribbejis Zums sagahdaht ir schinnî lappinâ, bet ne spehjis. So Deems Kungs schinnis deenâs manni gruhti peemellejis. Tas Kungs pehz sawa swehta prahta 26tâ Jubli mannu mihku laulatu draudseni, ar ko 32 gaddus firsnigi kohpâ dshwojis, un mihligo mahti manneem 7 behrneem, ar nahwi swehti midsinajis un atpestijis no schihs meefas ilgâs wahrgschanas un gruhtas firgshanas! Tad nu ar sawas mihkatas apkohpschanu un pawaddischanu swehtâ duffas weetâ pagahjuschas schihs deenas, ka ne bija ne laika, ne spehta deesgan ar Awisehm darbotees. Gan manni mihla kristiga Zelgawas pilfata draudse mannâs behdu deenâs faldi eepreezinajuse un stiprinajuse ar sawu teizamu firsnigu mihlestibu, ko ta mannim til jauki, til baggati parahdijuse, mannu mihku nelaiiki wiffadi un ar tahdahm leelahm mihlestibas parahdischanahm pagohdinadama gan mannâ nammâ, gan paschâ swehtâ Deewa nammâ, un itt ihpaschi wehl paschâ behru deenâ 31mâ Jubli to tâ pawaddidama us swehtu duffas weetu, ka ne spehju ne muhscham winnai, un itt ihpaschi wehl teem gohdigeem draudses basnizas pehrmindereem un basnizas kalpeem no firds pateikt par tahdu lihdszeetigu firdi un tahdahm mihlestibas parahdischanahm. Tas Kungs pats lai to atmakfa ar sawu Zehwa mihlestibu eeksch Kristus Jesus.

Ta pateesti mannim gan bijuse falda eepreezinaschana sawas behdâs, tas manni pateesti gan stiprina firdi un pasclubbina jo ruhpiigi nu puhletees par sawu mihlu Kristus draudsi un attal eet pee saweem darbeem. Tomehr pa tam irr pagahjis tas laiks un tahs deenas, kur bij jastrahda Awischu darbs un jagahda schihs neddelas sunas. Tad nu zeen. Awischu lassitaji, peedohdeet mannim un pazeeschatees ar mannim. Tas Kungs gan stiprinahs, ka nahklofchâ neddelâ spehschu Zums atlihdsinahht, ko sçho reiji esmu parradâ palizzis.

Zelgawâ, tannî 2trâ Augustâ 1865.

Schulz.

Mahloni.

Mahloni beesi jo beesi ar wehju sakraujahs pee debbesim un ka nolaischahs semmaki, faules gaischums ka pasuddis, un pascha deenas widdu tumisch paleef. Sibbini isfchaujahs pa staryahm un azzis avstulbo, pehrkons ruhj un duhz, tad leetus lihst ahtra leela lihshana, — un daschlabbajam paleef bail breefmiga wehtra. Bet Deewa schelliga rokta nowehrsch behdas, — leetus beidsahs, mahloni schkirahs, ar wehju aiseet, debbes paleef flaidra, mihla faulite fmaididama spihd un fahld wiffas leetas, — un zilweks stahw atspirdstata gaisa, un fo winisch eedwehsho, tas tam schkeet jo patihkams buht ne ka papreekschu. Bet tee mahloni, kas eebaidija un tad aisingahja, — no kurrenes tee nahkufchi un us kurren aisingahjufchi? — ka tee zehlfchees? ka uhdens no debbesim warr nobirst woi nogahstees semme? — Un — zittas deenas gan ne lihst, bet mahlonus redj, un, ka azihm schkeet, tee stahw itt augsti un isfkattahs ka willaini, balgani, iskafitti schur tur, ka awis ganniba? Ka winni, tee mahloni, tur augfcham turrabs un ne nofriht semme, kad tatschu redsam ka ir weegla spalwina ne spehji ilgi turretees gaisa, bet ar neredsamu spehlu semmei tohp peerauta un, lai ir lihgodamees ween, pee semmes nofriht? —

Lai us tahdahm jautaschanahm jautatajs atbildi atrohd un fanemm, — skattifimees papreekschu us kahdu jauku waffaras rihtu, kad ta deena preeksch tam filta bijuse, bet nakts dsestra. Nedsam tad, jebfchu naw lihjis, bet debbes bijuse flaidra, sahles un semmi apflazzinata, apflahas ar masahm uhdens pillitehm, un schahs lappu-eedohbes fadewufchahs zittas par leelaku pilli, flaidru ka dihmantu, un til pat spihdofschu faule, un redsam katra tahda pilli faules bildi spulgojam, gan farlani, gan filli, seltani un salki. Raffitajs fakka: ta ir raffa! — Wareisi. Bet no kurrenes winna nahkufi sahlei wirsu? Uthilchahs: no semmes! Brihnum! ka tad uhdens warr kahpt us augfchu? Tatschu leetus arri ne lihst us augfchu? Nu! — gan uhdens warr kahpt us augfchu, kad ir ne leetus-buhshana. Slapja drehgna filta semme, — ja paleef dsestraki, — fo atlaisch no fawa fultuma, jo schis fultums flapjumä jeb semmes-uhdeni eeflehgts, aiseet zaur tam ka ta lufte (jeb lufte), kas uhdenim eefschan, weeglaka ne ka ta, kas appalscha pee semmes zaur to dsestrumu jo fawillta un jo grubta. Un sinnam, ka uhdenim garraina lufte eefschä, un schi lufte fultumä gribb tapt ahra, itt masahm dallinahm issteepjahs us wiffahm puffehm un dsenn uhdeni fewim apfahrt ka ahdinu woi plehwinu, un ta kahp us augfchu par neisfkaitams daudi un itt wiffai maseem tulsniineem tai

lufte, kas pee semmes gan wairaf gan masaf grubta, bet tapat grubtaka ne ta, kas nahk no semmes. — To lassitajs jaw sinn, ka kas grubtak, tas paleef appalsch, kas weeglat stahw augstak, un behrua deenas warrbaht palusteees ar needrinu seepja-uhdeni puhfi un seepja puhflinnee, kam pascha filta dwaascha par weeglaku lufte eefschta, wehleja kahpt us augfchu. Tahdeem itt itt maseem puhflinnee uhdens uskaph til augsti, kamehr lufte gaisa to warr nest. Kad ta lufte puhflinnds atdsessejufees, puhflini masaki un grubtaki palikufchi noet atkal pee semmes un peekerrahs fur ween warredami, un fakkam: raffa irr us sahlehm. Kad tee semmes-uhdens garraini kahrtä turrabs tuwu semmes klahumä, tad tohs fauzam par miglu; bet kad gais arri jo weegls buhdams miglahm wehle wairaf kahpt, mehß fakkam: raffas naw, bet migla kahpufi us augfchu — leetus buhs. Un ta gan warr notift. Migla dewusees us augfchu, tur wairs ne isfkattahs ta ka pirmsiht, bet tahlumä redseta nosauzahs par mahloni. — Ka nu winna fawa weegla buhshana, woi wairaf woi masaf wehl fadohdahs pehz kahrtä beesumu un fuplumä un augstumä, un ka nu faule schohs mahlonus apgaismo, woi teescham no augfchenees, woi fahnpuffi, woi no appalschpuffes, — ka rihta laika woi walfara laika, — ta nu tee mahloni isfkattahs gan jo gaischi gan jo tumfchi, — farkani woi tumfchilli, woi seltani, woi balti, un dasch daschada tehli, — arri ka wehisch tohs mahlonus dsenn, — un wehji augfshahrtas ne eet wiffi us to paschu puffi ka semmkahrtä, — bet noteef ka appalschpuffe zittahds wehisch ne ka augfchpuffe, un ka staryä warr buht kahrtä fur nekahda wehja naw. — Mahloni stahw woi eet daschureis itt augsti, augstaki ne tee wifseleelaki kalni, augsti, warr buht, lihds pahru jubdsu, — un pa zittu laiku un weetu mahloni nolaischahs til daudi us appalschu, ka augstu kalnu semmes tee nokahp ta gribbetu galwahm mestees itt wirsu, un ka kalna wirsgalla faule gaischi spihd un debbes flaidra, kamehr appalschpuffe kalns apsegt ar mahkoneem. Pascham mannim gaddijees, ka us augstu kalnu uskaphjoht (Schweizu semme) tappu zaur zaur beesa mahloni niknahm lihshanahm, un zaur mahlonu paschu, un kalna wirsu faules spihdumä stahweju, bet — daudi semmaki, ne mannas kahjas stahweja, mahloni ar sibbineem un pehrkona skrehje un liddinajahs. —

Lai nu lassitajs til ne dohma, ka mahloni zeffahs no semmes miglahm ween. Par paligu irr teem arri tee uhdens-garraini, fo uppes, dihki, esari un juhvas laisch weenadi ween us augfchu, un ta dshwa dwaascha, fo dshwneeki islaisch. — Pascha augsta gaisa warr fadohtees par uhdeni arri tee gahfi, fo peeminaeju awises tai gabbala ar wirfrastu: „No dwehshana

eennemam,“ — ja tur mohstahs un darbojahs jo wairaf ta s spehks, fo patš jo labpraht fauktu par fibbina-spehku, un fo zitti nofauz par elektribu (woi elektriziteti). Schis spehks waldidams spehji arri padarriht, fa mahloni isfchliht gaisa bes leetus un atkal paleef par neredsameem gahseem. Brihnischligi irr un paleef wiffi tee spehki, fo Deews wifsaugstakais dewis pasaulè, fa tee kalpotu Binnam. Staugi taš Kungs, stiprais Deews irr augšis. Winafch famelf uhdens lahites us augfchu, kas to leetu pehz winna twaiteem isleij, fo tahs padebbefis islaisch un pill gauschi pahz to zilweku. Winafch istrenz arriđsan tahs tuplas padebbefis zaur skaidribu un iskaisa atkal famu skaidru padebbefi. (Shjaba gr. 36, 27, 28.; — 37, 11—13.)

H. K—ll.

Padohms semmes kohpejeem.

Katrs, kam kahds semmes stubritis, darrihs labbi ja winafch tohs skunstigus druwās-mehslus (Superphosphat) prohwehs us fawa lauka uskaišiht. Kursemmes Jaunpils mahzitaja muišchas druwā esmu jau pabri gaddu to mehslu wehrtibu eewehrojis. Schinni gaddā tai knappakā semmē fur dšeltena smilts appafschā to ihsti warr redseht. Mahzitaja muišchas waggare pehn ruddeni tohs mehslus iskaišidams weenu pušs birsi atstahjis neapkaifitu. Tai pušs birsē, fur naw tee mehli uskaišiti, ne usaugš ta fehla un wifsapfahrt us tahm dešmit puhraweetahm fur stakka fuhdi nemas ne bija usgahsti, bet par 50 rub. tee Superphosphat, tur warr drohfschi rehkiuht, fa no puhraweetas 5—6 puhri rudju iskuls. — Laukumuišchas barona kunga von Drachenfels druwā to arri schinni gaddā esmu no jauna wehrā lizzis. Tur fur stakka fuhdi usgahsti, us puhraweetu pušs maisš uskaišihts par 2½ rub. un tur tahdi warrenti rudsi, meln un melni ar garrahm wahrwahm, fa nefad wehl labhafus ne esmu redsejis, pawiffam zittadi kā blakam, fur tee Superphosphat naw uskaišiti. Bezziigi wihri, kas tik lehti jaunahm leetahm ne tizz un kas fazzijufchi: „Kas no tahda neeka schuipkina uskaišichanas warr labš isnahkt?“ — taggad zittadi runna. —

Mihlais laffitajs, raugi pasteigtees wehl schinni gaddā 1 maisu no scheem skunstigeem mehslu, kas 5 rub. maksā, par prohwi pee B. van Dyk kunga, Rihgā, Sinder-eelā Nr. 10, Sehka mahjā nopirkt un fur masal stakka fuhdus effi usgahšis, tohs uskaišiht. Bamett arri kahdās weekās pahri biršis neuskaišijis, tad warrefi patš manniht to starpibu no weeneem un

ohtreem rudseem un dohd arri awifes nahkofschā gaddā šianu, kā tew ar to prohwešchanu irr isdeweēs.

Jaunpils kalna-fkohlā, tai 10tā Juhlī 1865.

G. Schepšh,
Jaunpils fkohlmeisterš.

Notiffams ar naktsfauzeju Zelgawā.

Toreis kad Kursemme wehl stahweja appafsch erzoga leelkunga waldischanas, tad Zelgawā naktsfauzejeem bija ihpats mundeerinfch, leels wehja lukteris un garra fahrts ar dšelsu spizzi, fo par ellebardi nofauza. Ap kalu winneem karrajahs leela taure, ar fo winni puhte, kad ugguns grehks zehlabs jeb kahdi flepkami-bas darbi un kauschanahs pa eelahm gaddijahs. — Swilpofchanas weetā, kā taggad mehđi darriht, tee naktsfauzeji dšeedaja dšeesmu ar teem wahideem: Klaufeet kungi! pulkstens 12 nofittis 20. 20. 20. Pasargeet ugguni un šwezzi, kā skahde ne notee un flawejeet Deewu to Kungu!

Starp teem naktsfauzejeem toreis bija kahds ar wahidu knops. Winafch tohs jaunus zilwekus, kas nakti no dšibrahm pahrahloht tumščā laikā us mahjahm gahja, labpraht pawaddija ar fawu leelo wehja lukturi us mahjahm, jo tee winnam labbu dšerrumu nauđu dewufchi. Tanni laikā wehl wehja lukturus ne dedšinaja pa eelahm tā kā taggad, bet tik us katra stubra stahweja wehjalukturis. Schis naktsfauzejs knops bija leels draugs no dšerfchanas, wiffuwairaf kad winafch dšehreenus bes maksas no jauneem zilwekeem warrejis dabuht par fawu pawaddišchanu. Tad knops tā peedsehrahs, fa winafch waffaras jeb ruddens laikā us eelas mallas nofrittis gulleht. Tohs jaunus zilwekus, kas winnu kahdu reisi isnerrojufchi un nelo ne dewufchi, tohs winafch no rihta afsuhdsejis un tee tad dabbujufchi rahjeni no faweem preefschneekem. Tanni laikā ik nakti pulksten 12tās leeli-pastes rakti ar grabmatahm un paklahm braufufchi us Rihgu.

Kahdā waffarā kahdi jauni zilweki knoppam padarrijufchi tahdu šikli: tee winnu peedširdinajufchi, un kad winafch ar pilnu duhfschu nolizzees pee eelas mallas gulleht, tad fchee jaunee zilweki ar to pastes weddeju bija norunnajufchi, to peedsehrufchu naktsfauzeju us Rihgu aifwest un pastneeks arri riktiigi tā padarrijis. Knoppu eefsch leeleem pastes ratteem eegehufchi, us Rihgu aifweddufchi un pašā pilfata widdā pee eelas mallas nolikufchi. — Tē isgullejis kahdu stundu, pazekahs wihrs un dohma, fa effoht Zelgawā un nu fahf pa eelu dšeedah. Rihgā, fur pawiffam zitta eerikteschana bija, knops tuhđalicht kā ehms jeb trafs zilweks tappa šanemts un zeetumā eeliks. De-

nas laikā pee polizeijas teefas preefshā fauktē un is-
klaufchinahs, winsch ne warreja isbrihnotees: kā winsch
us Mihgu effoht nonahzīs! Winsch ar wakti beidsot
tappa us Zelgawu nosubhts un tē wakkam palaisē,
bet no naktsfauzeja ammata atzelts! — Tā schim
dsehrejā notizzīs. J—i.

* **Alpstrahpchts sohbu gals.**

„Preefch kahdeem gaddeem“ — tā stahsta wihrs,
kas dauds pa pasauli stahgajīs un dauds, gan labba
gan tauna peedfihwojis — „preefch kahdeem gaddeem
biju ilgus gaddus weenā no tahm leelafahm Giropas
pilschahm. Pirmas neddelas pagahja, bes ka kas
wehrā leelams buhtu gaddijees. Tif tas japeeminn, ka
dauds un daschadus draugus un pasihstamus mantoju,
no kurreem zittus tohti zeeniju. Us weenu reisi man
nauda no mahiam atnahja. Mihjeja kantori eegahjīs
atraddu dauds kauschu un starp teem arri kahdu no
manneem draugem, weenu jaunū wihru, kurrām tā
dabba bija, ka winsch neapnizzīs un weenu mehr tohti
preezigs bija un labprahht zittus panerrojā, un kur tif
ween warreja us saweem sohbeem nehma. Schi bija
winna leelaka waina un netikliba, zaur kurrū winsch
daschu mihtu draugu pasaudeja un few daschu behdigu
stundinu negribbedams sagahdaja.

Schi, kas agraki ar weenu preezigs un ar johzigeem
stikkeem pilns bija, schodeen pirmo reisi preefch man-
nahm azzim, kā kahds noteefahs grehzineeks stahweja.
Winna woigs bija ismissis un bahls, kā lihks; winna
azzis grohsjahs bailigas us wiffahm puffedm. Drihs,
jo drihs mehš faskattijamees. Manni eeraudfijis,
winsch tuhlin peefschaja, kā liffahs ar weeglahahm
nopuhtahm un masal bailibas. Man palikka winna
schehl un es brihniyohs par winna sawadu isstattu.

„Kā fahjahs draugs?“ prassiju winna ar pamaju
balfi. —

„Al, kungs! man weglaki paleef ap sirdi, juhs tē
eeraugohht, un jumē kā prahhtigam gohda wihram sawu
nelaimigu likstu isstahsoht. Warreht juhs sinnafeet
kahdu padohmu, zaur kurrū no sawahm behdahm
drihs wakkā tikschu, lai gan pats ween pee tahm wai-
nigs esmu.“ — Un nu winsch stahstija ar drebbedamu
balfi scho notikkumu:

„Juhs sinnat kungs, manna weeniga waina irr:
zittus us nenoseedfihu wihsi pee deggana pawilkt, teem
kahdu stikke pataisht, jeb winnus us ihfu brihdi kaut
kā isbeedeht. — Kad schodeen schē atnahju, atraddu us
treppem dauds zilwekus un starp winneem, kā dohmaju
arri mannu wijs mihtako draugu A... kurrām
sawahru labbatā leela nandas maks tif neprahhtigi bija
eebahstē, ka to ar weenu sehreenu itt nemannoht warre-

ja israut. — Ai, ai! — dohmaju es, tam geld
mahziba, un biju drihs winnam ais mugguras. Ne
ilgi weh tam, arri winna nandas maks mahjoja mannā
labbatā. Nu gan paliktu weenu mehr waina tuwumā,
lai warretu — ja winsch to fahktu melleht — atkal
atdoht un winna par to negudru drohschibu labbi is-
bahrt, bet man ne kad neisdewahs winna azzis redseht.
Us reisu winsch pagreefahs un es eeraudfiju: — wai
manna deenina! — ne sawu draugu A., bet pa wiffam
swefchu zilweku, kas tohti isbijees bija un jau sawu
nandas maku melleja. — Tas flittums, kas no manna
nenoseedfiga stikka warr zeltees, stohjahs nu man kā
leetus debbesis preefch azzim. Es biju satreekts no
bailibas. Mannas affinis trahjahs galwā, un wiffa
pasaule greefahs preefch mannam azzim. Ar leelu
publinu darbojohs atkal pee atmanna tift un tam
aplaupitam sawu nedarbu un neprahhtibu isstahstihht un
winnam peedohschanu luhgtees; bet pirms to eespehju,
bija winsch jau probjam. — Ko man nu bija darriht?
Gan warresu warreht no teem daschadeem papihreem,
kas arri, kā man leelaks — tai nandas makkā atroh-
dahs — winna wahrdu un mahiofli isdabbuht; bet ar
kahdahm azzim warretu un drihstetu es winna preef-
schā rahditees! Zil drohschi gan warretu us winna
fazzihht: Kungs, schē irr juhū nandas maks, es esmu
winna sadfīs. Man tas schehl irr, ka to darriju; es
juhs turreju par sawu draugu, bet nu redsu, ka esmu
maldijees. — Tas irr wijs, ko par sawu aishildina-
schanu warretu fazzihht. — Ko gan nu tas awwainohs
un isbaidihht kungs man atbildetu? un wiffu wairak,
ko winsch darritu?“

„Tu fahohdihht, beskaunnigs blehdīs un wiltneeks!“
tā winsch fazzitu: „woi tu sinni arr, ka ar saweem tā
nosaukteem stikkeem tu man ne weep breefsmigas isbai-
les, bet arri leelu nelaimi effi fataisijis? Sinni, ka
zaur sawu kaislibu man wajadseja tahdu papihri mai-
nibt, pee kurra man tif un tif dauds irr jopaspehle!
Sinni, ka pee wiffa ta esmu sawas swarrigās darri-
schanās tif dauds isdohschanas patehreis un nohtigu
laiku kawejis, ka nu man ta wiffu leelaka fahde un
behdas no tam zehlschahs!? Tawi stahsti no draudsi-
bas un maldischanahs irr tikfai neefi un blehaas; is-
dohmata pasakka, lai no strahpes wakkā tohpi! Woi
prohti to? Tahdu ismannigu farmantschiku man pee-
nahkaks bahrgahm teefahm nodoht un ne wijs wakkā
laist!“ —

„Al, al! — zittadi newarru ne dohmaht, nedf
zerreht“ — waimanaja stikmeisteris wehl tablaki: „tā
tas wihrs us manni runnātu, tā winsch manni teefahm
nodohtu — — of mihtais Deews, kahds fauns un
apfmeeklis, — es deht fahdsibas zeetumā un preefch
teefas! tas irr breefsmigi! — Ir pat teefas preefshā

manni netizzetu, un pirmais wahrds, kurre teefneschi runnatu buhtu tas: us tahdu aibildinaschanohs ne weens zilweks ne teef walla laifis; jo zaur to wisseem sagteem tiftu durwis un atflehgas atdaritas. Al, es redsu, es esmu pasuddis! Ja labbi eet, tad pahri gaddus zeetumâ tohyu. Sakkat mihtais draugs, woi naw tâ?"

To runnadams palikka wezzais sohbu gals ir negribbedams ar ween bailigaks. Es gribbeju daschu reis winnam kahdu wahedu atbildeht un winnu apmeeri-naht, bet winsch sawas leelâs isbailes us to ne mas neklausijahs, neds to kahroju un runnaja wehl: „Tahs nu bija un irr wehl taggad mannas dohmas, kas mannim zaur galwu ffraidija, un talabb greefshs us durwim, gribbedams us mahjam steigtees, tur to leelu un pilnu malku attaisiht un apdohmaht, kâ es winnu sawam ihstam fainneekam atkal atdohdu, bes ka man pascham kahda waina notiftu. Bet tē par nelaimi eeraudsiju to kungu, kurre biju apsadis, ar diweem palizzejas wihreem runnajam. Jau schee bija nostahditi to nammu apwakteht un katra zilweku mehrâ likt, kas tur eegahja un isgahja. — Ar wahrdeem newarru wairs sawas isbailes isteikt. Es noprattu: katra mehginaschana to fahohditi naudas malku atpakkat atdohd, taptu schinni brihdi man ne wifs par gohda prahtu, bet par bailibu un sohda bihjaschannu peerehkinata. Ko man nu bija darriht? Es wilkohts atkal schein atpakkat un ne esmu wehl ne sawu paschu masu waijadsihu pee bankas apgabdjais. — Kungs, kad cenahjat, woi neredsejat pee durwim kahdus palizejas wihrus?"

„Tur redseju dauds laudis, bet kas winnus til fmaliki apskattija! Bet es gan dohmaju, tur — —“

„Redsat, redsat, kungs, redsat, tur jau gluhn us manni! No Deewa puffes: dohdat padohmu; palihdsat, nekawejat!“ winsch atkal eefauzahs.

Winna stahsis bija manni gauschi dohmigu padarrijis. Ta leeta bija dikti dihwaina un zaur to jo flittaka, ka tas jauns wihrs sawas wainas awinnadams, wissu drohschibu bija pasaudejis. — Winsch arri pelnija brangu pahmahzischannu preeksch nahkameem laikeem. Jo gruhtaki ta winnam pee firds speedahs, jo wairak ar warreja zerreht, ka winsch to liss mehrâ. Bet taggad tomehr winnu waijadseja apmeerinahht, lai tas warretu apdohmatees un patš sawu behdigu likteni apspreeft. —

„Es nekahroju, mans draugs,“ tâ es winnu pehdigi usrunnoju: „juhfu nedarbus un neprahhibu jums wehl wairak pahrmest; jo to juhs jau paschi deesgan darrat. Bet leegt tatschu newarru, ka juhs zaur sawu paschu wainu tâ ismiffuschu un wissu apdohmibu pasaudejuschu effat. Tuhlin paschâ eefahlumâ jums waijadseja to

leetu istaisiht. Juhš warrejat tuhlin wissus klabt-buhdamus prassiht, woi winneem naw kahdam kas nosuddis. Ja no winneem ne weens neatrastohs, tad warrejat mahjas fainneekam to malku nodohht; buhtu wifs atkal pa reissi. Taggad sinams to wairs newarr; jo taggad kattris dohmatu — kâ jau fazzijat — kâ naudas atdohschana ne wifs gohda wihra prahts, bet blehscha un sagla bailiba buhtu.“

„Ja, mihtais kungs, jums irr tihra taisniba. Manna waina irr manni tahdâ isfamiffeschannâ eewed-duse. Man tâ irr, itt kâ kattris warretu to no man-nahm azzim redseht. Al, zil breefmiga leeta irr, ja naw skaidras firds awinnaschannas! — Kungs, es Deems sinn ko labbaki par to malkatu, kâ es taggad til pat nenosedfigs warretu buht un til pat drohsch un preezigs wissur eet, kâ par puss stundu agraki. Al, mihtais kungs, dohmajat preeksch mannim. Woi tad ne mas newarretu ne kahdu padohmu us glahbschannohs useet?“ —

„Kad juhs wehl ne effat, kâ man fazzijat, to malku un papihrus walla taisnijuschu, tad tas nu wifs papreekschu un tuhlin jadarra, lai redsam kam winni peederr. Ja mehs sinnam ar kahdu wihru mums ta darrischana, tad arri drihs padohmu atraddifam, kâ to nelaimigu naudas malku no sawahm rohkahm ahra dabujam un wianam atdohdam. — Nahkat tur winnâ faktâ, tur mehs to marram apraudsiht.“ —

Mehs aigahjam un es nostahjohs tâ, ka ne weens zits muhsu darbu newarreja redseht. — Par masu brihdi tschulsteja winsch mannas ausis: „ta nauda un papihri peederr B. kungam.“

„Bet, al tu schelligais Deems! Woi redsat kâ waktneeki us mums gluhn?“ — eefauzahs atkal sabaidijees fmeeklineeks.

„Deewam schehl, tâ tas irr gan. Bet nu steigschohs B. kungu usmekleht. Paleekat til ilgam teitan un kad jums kas launs useet, tad drohschinajatees ar to, ka es par jums ruhveschohs, zil ween eefpehschu.“

Winsch aigahja un sohbu gals stahweja pa to laiku kamehr winsch weens pats bija, sawas wifs leelakâs bailis un breefmâs. Un wakkarâ, kad winni wissi pee weena galda sehdeja, sohba galla glahbschannu fwinnedami un us winna wesselibu kahdu glahsiti isdserdami, tad schis wehl stahstija:

„Es esmu dauds par kuggineeku breefmahm lassijis, dauds no teem brihscheem dsirdejis, kurrôs zilweks sawu dsihwibu un nahwi preeksch azzim redsedams, kâ ahprahhtigs paleekahs, bet til ismiffis rehti kahds buhs bijis, kâ es toreis, kad manni abbi draugi manni weenu paschu pametta. Reisu reisahm sawas azzis ilgu laiku ne mas us augfchu nepazehlu, mannas meefas trihzeja un drebbeja, un mannas dohmas manni weenu mehr

mohzija, ka nu driht buhschoht flabt, kas manni fa-
feefchoht un zeetumä aishweddischoht. Katra minute
man littahs weffelu gaddu garra buht, un to mehr ta
zerreta glahschana wehl nerahdijahs. Daschu reis
schkeeleja tee waktneeki us mannis un winnu gihmji
palikka ar weenu bahrgaki. Mannas bailes palikka
ar weenu leelafas, ar weenu wairak trihzeja wiffas
mannas meefas, un manni fauli gurra, drudsis fahka
manni krattibt — — Te us weenu reisi — taggad —
taggad! — Al tu mihtais Deews! taggad eenahza
wakneeki un manni apstahja. Man littahs itt ka
pakte semme preeksch mannim atwehrahs un manni ap-
riht gribbeja. Manni prahti fahka just un talabb tik
to ween atminnohs, ka ar ismissuschu gihmi wehl
weenreis us durwim skattijohs.“ —

Tas bija tas azzu mirklis, kurrä es un tas lungs,
kam noudas maks peederreja, pa durwim eenahzam.
Mubs eerangohht tas nomohzihts smeeklineeks bes fa-
mannas pee semmes pakritta. Mehs tad winnam
wiffu pa preekschu to nelaimigu noudas malku atneh-
mam un paschu fahda meerigä istakä eewaddijam.

Kad winsch bija atspirdis, fazzija aplaupitais lungs
us to:

„Paseekat drohschi. Adsu gan, ka tas wihrs, kas
juhs aistahw, irr taisnibu runnais, usdohdams, ka
juhs tik pa smeekleem mannu noudas malku no labba-
tas iswilluschu. No eesahkuma to ne mas negribbeju
tizzeht, jebchu gan winnu lohti zeeniju un gohda
tureju. — Arri dohmaju, ka man peenahfahs tahdu
pahrgalwigu sohbu galli, fahds juhs essat, teesahm
nodoht, bet nu tatschu preezajohs, ka to ne esmu dar-
rijis. Tomehr nemmat juhs scho notikkumu un man-
nus wahrduhs par mahzibu, lai us preekschu juhs tah-
das libbeläs neekrihtat.“ — R. S—n.

• Nelaimigs schahweens.

Sultans Sandjars bija taisnis un gohda wihrs,
tä ka winna wahrds wehl ilgi pehz winna nah-
wes tappa peeminnehts. Rahdu reis winsch pahnahza
no ilga ferra sawä galwas pilsehta Salika atpakkat,
un arri wifs winna ferra spehks. Pilschneeki skrehja
winnam pretti, tä ka wiffas eelas un lohgi bija pilni
no skattitajeem. Rahda nabbaga behrs no astoneem
gaddeem bija uslahpis pils tohrni skattitees kehniu,
un iskattijahs no tik augstas weetas, ka putnisch.
Sultans bija to baltumianu eewudsijs, ka arri labs
putnu gehgeris buhdams, gribbeja rahdibt wiffaem
skattitajeem sawu skunsti. Schauj us to dohmatu

putnu un sehnä kriht wiana preekschä us eelu un pa-
gallam. Bahls no bailehm lehza winsch no sirga, us-
kritta behnam wirsä un dikki firdi satreelts noscheh-
loja itt ka sawu weenigu dehlu. Winsch zehlahs aug-
schä, panehma behnu few lihds un litka tehwu atsaukt
pee fewis. Panehma tehwu pee rohlas, eewedda sawä
wifsdikkakä kambari un fazzija us tehwu: „Es esmu
tawu dehlu noschahwis“ un litka us galda sawu plikku
sohbini un blakkam leelu malku. „Es gan warretu
aishildinatees, ka naw ta manna gribbeschana bijuse,
bet mans netihsch grehks ne warr tawu skahdi aismak-
fahht, nedf arri tawas fahpes remdinahht. Tu posshti
muhfu tiklumu. Ja tu gribbi, lai es tawa dehla affinis
ar nandu atlihdsinu, tad nemm to seltu kas tai malkä;
bet kad affini prett affini, tad scho mans sohbins un
manna dshiwiba stahw tawä rohka. Ne baidees ne ko,
par to es jau esmu gabdajis, ka tu bes wainas warri
prohjam eet.“ „Al lungs,“ atbildeja tehws un kritta
kehniuam pee kahjahm, „tu effi ar sawu augstu goh-
dibu pahrafs pahw wiffaem zilwekem, bet wehl wairak
ar tawu taisnibu. Lai Deews pasarga no pahrfahp-
schanas, sawu grehzigu rohku pee apwehtitas kehniu
dshiwibas likt. Tawa azz' par wiffu labbu walsti
gahda un tawa dwehsele wiffaem eedshiwotajeem par
laimes fwehtibu. Mannu nelaimigu dehlu irr littens
trahwijis, kurrä wahrds no muhschibas pee ta Wifs-
spehziga peerakstihhts bija. Tu lungs, ne effi pee winna
affinin tik wainigs. Es ne drihtu par winna nahwi,
ko mihtais Deews winnam peeschkiris, nekahdu malku
nemt. Ir preeku es arri pee tawahm kahjahm, kehniu,
mirtu, kad es zaur mannu nahwi tik tawu dshiwibu
warretu paildsinahht.“ Tad Sultans pazehla to ne-
laimigo tehwu ar leelu ne-issakkamu preeku un fazzija:
„Taws taggadejs tiklums irr wehl labbaki ja aismakfa.
Es pazekku tewi taggad eefsch sawa galwas pilsehta
par teefas spreedeju. Jo zilweks, kas zaur sawu
dahrgu atshschanu un sapraschanu irr raddihts par
zitteem wairak, tam wajaga pahw saweem brahkeem
waldiht.“

• Spohku stahits.

Rahds fainneeks stahstija, ka effoht jahjis nakti
par meschu, us weenreis sirgs baidahs, ne eet ne no
weetas. „Tawu ehriu, woi spohks buhs,“ fonz ar
drohschu prahtu, sitt sirgam, bet schis atpakkat ween
wairak un krahz. Saimneeks klausahs, kas tad tur
buhz, jo redseht hako ne warr redseht. Dsird us weenu
pussi ko schналstam. Saimneekam bail gan naw, jo
spohku ne tizzejis, bet ko lai nu darra, sirgs ne eet,
us mahjahm ne warr tikt. Pezz semme, peeseem sirgu

pee kohka un eet us dumpja pussi raudsiht, kas tad tur buhs. „Drohshigs wihre.“ Iseet pahredesmits kohkus zaur meschu us apsehtu rudsu lauku, apstahjees klaufahs nu, un dsird arween tapat schnakstamees, eel klabtaku, nahk itt tuwu, reds zuku us sehju ehdam, kas nakts laika tohti dsirdams. Saimneeks

vadsenn tabfaku prohjam, nahk atpakkat un sahk jaht, sirgs eet.

Buhtu kahdam bailigam sakkim ta notizzees, kas ne drihstetu eet raudsiht, tas buhtu nahwes bailles mohziices un wisseem par spohku isstahstijis un laudim mahnu tizzibu pawairojis.

Sluddinafchanas.

Wissi tee, kam kahdas taifnas parradu prassifchanas buhtu pee nelaika Zelgawas wirspilstnuga muishas Waj-Rappu jainmeela Janna Seeburga ahstahbas mantas, tohy zaur scho sluddinafchanu usajzinati ar sawahm parradu prassifchanahm lihds **20to Augustu f. g.** pee appalschminuetas pagasta-teefas meldetees; jo weblatu neweens wais ne taps klausibts. Arri tohy wissi nelaika parradneeki zaur scho usajzinati, sawus parradus lihds augsham minuetam terminam scheidt peemeldeht, jo turpretit tee ar dubbultru maffu taps strappeti. 1

Erzogumuischas Krohna pag-teesa, tai 17ta Jubli 1866. (Nr. 544.)

Peesehdetajs: J. Grubb.

Teefas-schreibw. palihgs: J. Zimmermann.

Rihgas kreise, Suntaschu deandse, **Dhsolumuischa** (Absenau) tiks no Jurgeem 1866ta gadda weena lohpu-muischa us naudas renti isdohta. Kas to paschu grihb usnemt, lai peeteizahs pee Dhsolumuischas waldifchanas. 1

Tee skunstigi taifiti mehfti preefsch fuhdo-fchanas, fo fang:

Superphosphat,

Kas dohd baggatus anglus plaut

un kas irr dabbujami pee mannim appalschraffita,

schinnis heidsamds ischetrds gaddds irr pichschit ilgaddus un ar to sawus laukus fuhdojuschi wairak nekâ smits muishas Kurjemme un Widsemme, tureru wahrdus ikfates pee mannim warr dabbuht simabt, un kas dohd to wisslabbalu leezibu par to, zil schee fuhdi laukeem irr derrigi. No teem wissuwairak pee rudsjeem un kartuppejeem warr drohschi gaidiht baggatus anglus. — Kad schohs mehflus (fuhdus) ween grihb brukkeht, tad us ikfatra puhraweetu mehds nemt weenu pilnu maifu no scheeem mehsteem, het tad arri italku fuhdus grihb list, tad tiftai pufs maifu no scheeem mehsteem warr list us ikfatra puhraweetu. — Weena maifa irr 6 puddi jeb 12 pohdi, tas irr 240 mahzimu mehftu un malka **5 rubulu**. Skaidralas simas par to, ka un us kahdu wihf schee mehfti us lauka jaiskaifa, warr dabbuht tai magafidne no 1

B. van Dyt,

Rihga Sinder-eela Nr. 11, Seefa namna.

Labbafas sortes dubbuliti isfihjatas **Newkastler fmeches ohgles** warr sehfti dabbuht pikt pee Zelgawas lecluppes no struhgas. 1

Otto H. Günther un dehts.

Zeela Platoné, pee Zelgawas, warr dabbuht pikt:

1 kuttamu maschihni,

4 puzsjudmallas,

1 effschetu maschihni un

6 Wahzsemmes arklus. 1

Gelch Kaunas gubernementes un Aleksandrowstas apriska appalsch Rakifschkas muishas Dnistes tuwuma no 11tas Aprila deenas nahkofschâ 1866 gadda **dewinas muishas** us kaspu wirtschapti, ar wassarejas sehktu ween un bes sirgeem un lohpeem jeb zittahm pee saimes buhshanas wajfadfigahm leetahm, taps us renti atdohtas. — Klattakas simas warr dabbuht lihds augsham teiktu rentes laiku tanni Rakifschkas muishâ. — 1

Kahdi semmes gabbali ar 36 puhraweetahm arranmas semmes, ar 2 puhraweetahm plawu un 2 puhraweetahm gannibu, ar fruhneem apaugusch, ar wajfadfigahm ehfahm preefsch wirtschaptes un preefsch dshwofchanas, ka arri ar inventariumu no 2 lihds 3 peena gohwim, tohy us kahdeem gaddeem no **nahkofschcem Jurgeem 1866** gadda par pee-eizamunorunafchanu us renti atdohti ta, ka katts pahreizis kalps ar gohdigu uhweschanohs tahdu weetu warr usnemt. Klattakas simas warr dabbuht pee **Muresmuishas** muishas-waldifchanas ne tahdu no Dohbeles. 2

Tanni nakti no 16ta us 17to Jubli teem Krihzburgas jainmeefeeem **Skujahna Uhdanam** un **Skujahna Jahnim** 3 sirgi no gannibahm irr nosagti, prohti: 1 farlana Lehwe 4ta gadda, frehpes us labbas puffes, 30 rubl. wehrt; 1 firms sirgs ar neleceem bleklscheem 4ta gadda, preefschnaggi ar masahm stihpinahm, frehpes us abbahm puffehm, 50 rubl. wehrt; 1 dseltens sirgs ar mellu stihpi pah wissu mugguru, 16 gaddus wezz, 25 rubl. wehrt. Kas par scheeem sirgeem teem augsham peeminnetem Krihzburgas jainmeefeeem skaidras simas dohd, par ikfatra sirgu 6 rubl. pateizibas naudas dabbuhs. 1

Diwi nammi, Zelgawa Palejas eela Nr. 38 un 40, no furreeem 11 wazentes eenahfchanas, ahreisofchanas deht tohy seh-tati pahredohti. Klattakas simas pee namma jainmeela **Stephann**. 2

Juhemalla pee **Wezz-Bilderlina** weena mahja, kam 1/2 puhraweetas gruntes, teel pahredohta. Skaidralas simas dabbuhs Rihga Marstall-eela Nr. 19. 3

No **Birschu** muischas krohna pagasta teefas tohp zaur scho usajinati wiffi tee, kam buhtu kahdas taifnas parradu praaffichanas pee nomitruscha Straddu mahju puscheneela **Zehkaba Jandara** mantas, lai tee ar jawahm praaffichanahm libbs to schinn leetâ us **23scho Septem-beri f. g.** noliktu uslehgichanas terminu pee schibz pagasta teefas ar skaidrahm peerahdischanahm peeteizahs, jo wehslak neweenu wairis ne klauisib. 3

Birschu muischas Kr. pag. teefâ, 22trâ Juhlî 1865.
Peefehdetajis: **Schmans Weefis.**
Pagasta teefas sreibweris: **Liewenthal.**

Tas Rihgas
Dampju = kaulamiltu = pabrihkis

Carl Chr. Schmidt,
Tohrnakalnâ pee Rihgas,
ustejz sawus gauschi smalli maltus futtinatus kaulu-
miltus, muzzâs no kahdeem 7½ puddeem, par 7 rub. f.
par tabdu muzzu; futtinatus ragga-miltus, muzzâs
no kahdeem 6½ puddeem, par 10 rub. f. u. par tabdu
muzzu, un eljas kohlus (Keinölkuchen) par 8 rub. f. u.
1 berkowez, tas irr 10 puddi.

Us pagehreschani teef preefschrafftî, kahdâ wihse schee
militî un eljas kohli bruhkejami, par welfi klacht peedohti.

Tas pabrihkis pehrt arridsan katru brihdi kaulus, zil
to arr buhtu, un malka par teem to wissaugstako zeenu;
täpat arridsan tas pabrihkis teem, tas prett kauseem to lib-
dsigu dalku kaula- jeb ragga-miltus eemihrt grubb, labprahnt
pa prahtam buhs.

Pastelleschanas teef pretti nemtas **paschâ pabrihki**
Tohrnakalnâ, un **kantori** rahstlunga **Schaara** nammâ,
pee zuhku-wahrteem (Schwimmpforte) Rihgâ. 3

Tas Palzgrahwes muischas **firgu un lohpu tirgus,** pee Bekkera krohga un Doh-
beles leelzetta, tohp katrâ gaddâ tai wirndeena pehz Jelga-
was Mahras tirgus noturrehts, tas irr schinnî 1865 gaddâ
tai **13tâ Septemberi.** 2

Wisseem zeentigeem wirzejeem par sinnt, ka pee mannim
par lehtu malku dabbujami stipri strahdati rijas feeti,
arri melderem derrigi labbibu tihreht. Es dsibwoju Jel-
gawâ, Katrinhes eelâ, pehrwetaja meistera **Steifowska**
nammâ Nr. 14. 3

Uddatutaisitajis **J. Rosenberg.**

Veelas = Seffawas tirgus ifgaddus tohp noturrehts
wirndeena pehz 21mo Septemberi, tas irr schinnî gaddâ tai
27tâ Septemberi. 2

Wiffas sortes allus-korku pahredoht Rihgâ, Jel-
gawas Abrihgâ 6

Albert Drescher.

Gattawus trininitus maisus, ka arri wiffas sortes
audefla preefsch maifeem pahredoht Rihgâ, Jelgawas
Abrihgâ 6

Albert Drescher.

Sinna par grahmatu.

Pee **J. W. Steffenhagen** un dehla Jelgawâ nu-
pat tappa gattawa un dabbujama katrâ grahmatu-bohdê
Jelgawâ, Rihgâ, Leepajâ un Kuldigâ:

Kreewu Abeze un lassichanas grahmata
preefsch Latweefcheem. — Dhira pahrlabbota drikke.

Malka eefeeta 50 fay.

La Engelischnu magasibue

U. Th. Thiesz, Rihgâ,

tai jaun'usbuhwetâ **R. Schweinfurtha** nammâ us kalku- un wall-celas stuhra
nupat atfal dabbujuse un par teizameem warr isfohlit: Engelischnu laktis, falleja-plehshas, rattu-pedderu-tehrandu un
teetu tehrandu no wiffada leeluma.

Labbibas un prezzu tirgus Rihgâ tai 31. Juhlî 1865 un Leepajâ tai 31. Juhlî 1865 gaddâ.

M a k f a j a p a r :	Rihgâ.		Leepajâ.		M a k f a j a p a r :	Rihgâ.		Leepajâ.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu . 220 libdi	2	40	2	40	1/2 puddu (20 mahrz.) dsjles . . .	1	—	1	10
1/3 " (1 ") kweeschu 400 —	4	25	3	50	1/2 " (20 ") tabata . . .	1	25	1	50
1/3 " (1 ") meeschu 160 —	1	70	1	80	1/2 " (20 ") schichtu appian . . .	—	—	4	—
1/3 " (1 ") ausu . 120 —	1	30	1	30	1/2 " (20 ") schahw. zuhl. gall . . .	—	—	—	—
1/3 " (1 ") firnu . 275 —	3	—	—	—	1/2 " (20 ") krohna linnu . . .	2	70	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu miltu	2	40	2	25	1/2 " (20 ") bracka linnu . . .	1	60	1	20
1/3 " (1 ") bihdeletu 275 —	3	—	3	25	1 muzzu linnu sehllu . . . rub. libdi	—	—	—	—
1/3 " (1 ") kweeschu milt.	4	50	4	25	1 " fikku . . . 12 " —	12	50	12	—
1 1/3 " (1 ") meeschu putrainu	3	—	2	40	10 puddu farfanâs fahls . . .	6	25	7	—
10 puddu (1 birkawu) feena . 4 rub. —	4	50	3	—	10 " baltas rupjas fahls . . .	6	—	6	—
1/2 " (20 mahrz.) kweesta 5,00 —	5	50	4	50	10 " " fmalts fahls . . .	5	50	6	—

Utbildedams Awischu awaghdajis: **R. Schulz.**

No zensures atwehshis. Jelgawâ, 3. Augusti 1865 gaddâ. Nr. 123.

Druckahs pee **J. W. Steffenhagen** un dehla.

(Tê klacht peeliffums: **Wasnizâs sinnas.**)

Beeliffkums pee Latw. awischu 31aja nummura.

Zetturdeenà, tanni 5. Labbibas mehnescha deenà 1865.

Weens Kungs, weena tizziba, weena fristiba.

Sittu granti neweens warr lilt, pah to, kas litta irr, kas irr Jesus tas Kristus. 1 Kor. 3, 11.

Muhfu kappu-swehtki Dubbultòs.

No pirnajeem fristigeem laikeem eefahloht, fristiga draudie brihscham us sawahm kappenehm sapulzejesees tà Deewa nammà un tur Deewa kalvoschanu turrejuse. Wehlaki, tad basnizas gods ar saweem daschahdeem swehtkeem bija ezejts, tad basnizas gadda beidsamu swehtdeenu noliffuschi par mirruschu peemianu, jeb par aismigguschu draugu peeminneschanas deenu. — Pateesi, arri jauki friht, wezza basnizas gadda gallà peeminneht zilweka gallu, peeminneht tohs draudses lohzeklus, kas wezza gadda aismigguschu, peeminneht beidscht zerribà wiffas pafauls gallu. — Schi deenina wislabbaki arri us kappeem buhtu jaswinn; siltàs semmès to lehtaki warr darriht, bet pee mums seemelneekem basnizas-gadda beidsama swehtdeena friht jo aufstà, wehtrainà, nejaukà laikà, pafcha jalla-mehnescha gallà. — Mehè Slohzeneeki un Dubbultneeki kahdus 9 gaddus atpakkat gan arri usnehmam, schohs swehtklus us kappeem swinneht, mehè no Slohlas basnizas garràs rindàs weenprahrtigi dseedadami dewamees us kappeem; basnizas pullsteni muhs pawaddija ar sawu skannu balsi; — us kappeem mahzitajs spreddiki fazzija. — Bet sneegs mums peefnigga grabmatas pilnas, wehisch mums nosagga spreddiki, aufstums krattija lohzeklus; — talabbad zitti atrahwahs, zitti no kappeem pahnahza mahjäs

slimmi — un kahdus 4 gaddus atpakkat mirruschu peeminneschanas deenà atkal usnehmam palitt basnizà. Bet us kappeem draudie arri gribbeja sapulzinatees un tur sawu aismigguschu draugu widdù eepreezinatees ar Deewa wahrdeem. — Turflaht muhsu draudsei 6 Latweeschu un weenas Wahzu kappenes, tà, ka mahzitajs nebuht wiffus lihkus pats newarr glabbabt, kaut gan labprah to darritu. — Tad tà effam ectaisijuschu to leetu: Us muhsu abbahm leelakahm kappenehm Slohla un Dubbultòs mehè katrà waffarà, pukku un seedu laikà swehtijam kappu swehtklus un mahzitajs kappus, kur pee lihka ralschanas pats swehtidams nespehjis flah toht, tad apswiehti trihsweeniga Deewa wahrda. Us muhsu zittahm kappenehm, kas masakas un kur rettaki lihkus glabba, arri, zittu gaddu starpà laisdami, rettaki kappu swehtklus swinnam. — Bet tahdus jaukus kappu-swehtklus ilgi ne-effam swinnejuschu, kahdus schogadd us Dubbultu kappenehm peedshwojuschu, talabbad schè zittu wahrdinu stahstischu par scheem, muhsu Dubbultu kappu swehtkeem. — warrbuht zittai draudsei un zittam mahzitajam patiks un arri waribuht fahks swinneht kappu-swehtklus, kad lihds schim to wehl nau darrijuschu. Widsemmè gan til retta kahda draudie effoht, kam ne-effoht sawi kappu-swehtki, bet kursemme schee swehtki effoht gandrihs wehl pawiffam sweschi. —

Trefchdeenä, tanni 30. waffaras jeb seedu mehnescha deenä, pulksten 5° nowakkara Dubbultu basnizas-pulksteni muhs fasauga us muhsu kappenehm. — Kap-penu widdä, palalnina masajs spreddika-krehfla bija ispuschokots ar sarreem un pukkehm, wisapfabrt dauds Latweeschu un Wahzu tizzibas-beedri bija fapulseju-schees; spreddika krehflam blakkam libds ar paschas draudses mahzitaju wehl 2 sweschi mahzitaji nosehdahs jauni ustaitots, puschkotots venkis. — Saulite mums kluffam eeslattijahs ozzis, ta la brihuidamees, fo schè swehtdeenas-drehbès gehrbuschees, bes lihka atnahlfchi, labbu darriim. — Us reis pulksteni apstahjabs, wijs palikka ittin kluffu, — ittin kluffu, pat putnini sarròs palikka kluffu. — Tè us reis pazehlahs stipra balfs! — Wiffi libds mehls ka weens wihrs dseedajam to mihlu dseesma, kas man katru reis affaras isspeech, kad us kappenehm to dsirdu: „Kad es nahlfchu, fur tee dsihwo“ — no Wids. ds. gr. Nr. 628. — Ta stipra balfs nebija weena zilweta, bet wiffas draudses balfs! — Ur meldina spahrneem muhsu dseesma, muhsu luhgshanahs, spehzigam ehrglim libdsas, pa kluffu preefchu fakkeem gallotneem zehlahs us augfchu, us sillahm debbeshm! Kad dseesma bija nobeigta, tad Kalnamuischas mahzitajs Rutkowski, pee masa spreddika-krehfla peestahjees, draudsi usrunnaja trihsweeniga Deewa wahrda. — Sazzija, ka laj gan mums tizzibas beedris effoht, tomehr patte schi draudse winnam effoht swescha, ta ka nesinnoht kahda mahziba draudsei ihpaschi derriga; — Bihbele arri ne-effoht libds, talabbad newarroht ne kahdu Deewa wahrdu preefchä lassih; — bet tomehr labbas mahzibas wisseew lassamas paschahm kappenehm effoht usraffitas. — Tahs kahpu fmiltis, tahs kluffas aistraktas bedrites un tee krusta-kozhini kappeem peelikti, schee effoht swehti raksti, no kurrenes mums mahziba smellama. — Tahs fmiltis, fo wehjsch ahtri isputtina, mums sluddina, ka wijs schè wirs femmes isnihlft, tahs bedres, fur mihlu meefas gull, mums arri muhsu paschu gallu preefchä zell un tee krusti, wisseem kappeem peelikti, mahza, ka til tizziba eeksch Jesus krusta ween uswarrehs isnihlfchanu un nahwi. — Talabbad kappenes effoht tizzibas weetina. Schè, fur wiffu leetu gals mums preefchä zelts, sirds abtrakti laj mahzabs tizzeht eeksch ta mihka Kunga un Pestitaja, kas muhsu wehsu bedri swehtijis zaur sawu nahwi un augfchamzelschanohs. — Rutkowski mahzitajs sawas runnas nobeidsa ar farstahm luhgshanahm, ka kas Kungs muhsu nahwes stundinä, kad katram strahdneekam schlippelite jaleel pee mallas, mums laj palihdsetu tizzibä aismigt. — Schis mahzitajs pehz manna prahta bija lihdsinajams kahdam Kalnarazzejam, kas ar dauds sweedreem un bailehm, ar wiffu wihra-spehku

zihuidamees, sudrabu un seltu mahf gaismä nest is dsklakeem dskkumeem. — Pehz nobeigtas runnas dseedajam no Wids. ds. gr. Nr. 616 pirmo pant. „Al Jerusalem mohdees.“ — Tad Jaun-Muzes mahzitajs Bielenstein iszehlahs, mums Deewa wahrdu sluddinaht. — Zhsunä teikts, wijsch sazzija ta: Effoht gan toisniba, — schi effoht tizzibas weeta. — Bet waj tad us kappeem ween warram tizzibu atrast? Waj tizzibu newarram wiswairal Deewa nammä atrast, fur katru swehtdeenu Deewa-wahrdu sluddina? — Waj tizziba ween juhs dsenn, kappu apmekleht? — Waj ta nou ta mihlestiba, kas juhs speesch, sawu mihlu wezzaku, draugu, braktu, mahsu un behrenu bedrites puschkot un apmekleht? — Talabbad kappenes arri irr mihlestibas weeta; — mihlestibä ta tizziba spihd, — un tizzigs zilwets sawus aismigguschus arri zittahdi mihle ne ka netizzigs. — Ta mihlestiba, kas nahf no tizzibas, ta nerahdahs zaur to ween, ka aismigguscham kappu gresno, kamehr sirds warrbuht preezajahs, ka flimmneeks, wahrgulihst, nabbadinsch nu wairs nau jakohp; — ta kristiga mihlestiba, ta gan mahf pateiktees Deewam, ka muhsu mihlee no gruhtibahm un behdahm wakkam, bet ta kristiga mihlestiba nepeekuhst, sawus wahrgulischus kohpjoht; kad schee aismeeгахè, tad schelohjabs, ka warr buht deewsgan winaus nekohpuse un us kappeem apnemmahs, zittus flimmneekus, kamehr dsihwi, jo mihli apkohpt; kristiga mihlestiba us kappeem ismahzabs Deewam pateiktees pat par teem gruhkumeem, fo zaur sawu mihlu aismigguschu flimmibahm zittreis effam zeetuschi, jo zaur mihligu apkohpschanu patte ta mihlestiba aug un eedeggahs, kad tizzibä effam afsinnuschu to Tehwa mihlestibu, kas muhs kohpuse eeksch Kristu Jesu. — Mihlestiba stipra ka nahwe! — Bielensteina mahzitaja runnas man isliklahs ka kahda skaidra, dsikka uppite, kas preeziga un duhschiga no kalneem zehlfsees, nu weenahdi teff pa angligu eeleiju un kas daschu peekuffuschu zella-wihru mahf atspirdsinah ar saweem wehseem wilneem, kamehr pulkites un kozhini, uppmallä stahditi, kluffam no winnas nodserrahs. — Kad 616° dseemas ohfro pontianu — „Zian dsird tohs waktineekus“ — bijam nodseedajuschu, sirdi kustinati, tad paschas draudses mahzitajs pee spreddika-krehfla peestahjees, draudsi usrunnaja, sazzidams, ka pirmajs mahzitajs mums tohs krustus effoht peeminnejis, kas pee katras bedres peefprausti; katram krustam tee diwi galli, kas rahd weens us weenu puffi, ohtrs us ohtru puffi mums laj peeminnoht Jesus rozhinas, kas pee teem abbejeem krusta galleem ar naglahm bija peekaltas; schihs mihlas, isurhtas Jesus-rozhinas mums libds at tahm affinim, kas is winnahm werd, arri pasneeds tizzibu un mihlestibu, jo kad Jesus rohlas mums nedahwina

tizzibu un mihlestibu, fur tad tahs eedabbusim?! — Bet katram krustam wehl effoht treschajs gals, — un schis rahdoht us augschu, — us debbesim, fur wiffahm behdahm, — fur pat nahwei gals, — talabbad schis treschajs krusta-gals, kas us augschu rahd, tas mums mahzoht, ka kappenes arri effoht zerribas weeta, fur azzihm, kas no affarahm pilnas, jazekahs augschup, — fur Deewam sehllu sehjam, augschamzelschanahs-rihtu gaididami. — Bahwils mahzoht (Meem. 5, 5.) „Ta zerriba nepamett kaunä.“ — Bateesi ta zerriba muhs nepamett kaunä neds schè dshwojoht, neds mirstoht, neds beidsiht teefas deenä, kad stahwesim preeksch wiffuspehzigä Deewa sohga-krehsla. — Bet schè us kappenehm, katram buhs pahrbauditees; waj man arri dallas pee ta Jesus krusta, no ka atspihd tizziba, mihlestiba un zerriba? — Waj kappenes ir mums buhs par tizzibas, par mihlestibas un zerribas weetu? — Ne, katram krustam wehl zetturtajs gals, ar ko krusts semmè eerakt. — Gerohzi Jesus krustu sawa firdi. — Rohzi ar grehlu-noschehlofchanas schlippeli! — Gan sahpehs firsuinai, kad sahlfli raft ar scho aschu schlippeli, bet zittahdi netilfi pee Jesus-krusta, netilfi pee tizzibas, pee mihlestibas, pee zerribas. — Teescham kad kappenes mums buhs par grehlu-noschehlofchanas weetu, tad tahs mums arri drihs paliks par tizzibas, mihlestibas un zerribas weetu. — Atgreesees behrus pee tehwa bedres, tu winnam zittreis daschlahrt affaras effi is-speedis; — atgreesees wihrs pee sawas feewas bedres, wartbuht tawa nemibliga firds, tawa palaischanahs winnai bedri rakkufas. — Lai atgreeschamees wiffi ar grehlu-noschehlofchanu, tad weenreis ar preeku warresim bedritè eelihst, tur faldi duffeht.

Ar ko man scho spreddiki buhs kalihdsinaht, nesimnu teikt, jo es pats to spreddiki esmu fazzijis, un pats teizejs pats fewim nedrihst par spredeju buht. — Laj tas Kungs schehligi spreesch! —

Au dseedajam no tahs paschas 616te dseefmas wehl 3te pant. „Laj Tew' teiz, kam ween irr mehle.“ — Pehz nodseedatas dseefmas draudses mahzitajs isstahstija zil lihku us Dubbultu kappenehm effoht gadda laika glabbati, zil behru, zil leelu lauschu, zil pats mahzitajs pawaddijis us beidsamu duffu un t. j. p. — Tad mahz. dseedaja: „Kungs, mahzi muhs muhsu deenas ta flaitiht.“ — Skohlmeisteris ar skohl-ahs-behrneem un draudsi atbildeja: „Ka mehse deewabihjigu un gudru firdi dabbujam.“ — Mahz. „Kristus irr ta augschamzelschanahs un ta dshwiba. Alleluja!“ — Skohl. ar behrn. un dr. „Kas eeksch Winna tizz, tas dshwohe. Alleluja!“ — Mahz. „Swehtigi irr tee miruschi, kas eeksch ta Kunga nomiest!“ — Skohl. ar behrn. un dr. „Tee duff no sawahm

darbofchanahm, — un winnu darbi tohs pawadda.“ — Mahz. us wiffahm 4 wehja puffehm krustu mesdams fazzija: „Duffeet meerrä faldä, brakti, mahsas, wehsä semmes flehpi, laj juhs farga Deews tas Tehws, tas Dehls, tas zeenigajs fw. Gars. Amen.“ — Pehz nodseedatas kallektes un pehz noskaltitas Muhsu Tehwa reises, ko mehse wiffi zekhs nomettuschees luhdsam, mahzitajs draudsi usrunnaja ta: Laj mehse nu wehl weenprahrtigi noskaltam sawu fw. Apustulu tizzibu, us ko mehse wiffi, tee appalsch semmes, schèe (mehs) wirs semmes effam kristiti, us ko muhsu tehwu tehwi preezigi warreja mirt, us ko laj irr mehse weenreis preezigi mirstam. — lai peeminnam, ka peederram pee tahs weenas swehtas kristigas draudses un laj no wiffas firds sawa debbesu-Tehwa preekschä ta fakkam: „Mehse kristigee laudis tizzam eeksch Deewa, ta Tehwa un t. j. p.“ Kad weenprahrtigi tohs 3 tizzibas sohzeklus skannä balsi bijam noskaltijuschi, tad dseedajam:

Mahz, af debbes' Tehtibt,
Schehligi muhs swehtigt;
Iraekta faras un azs
Sarga, glabba Tu muhs pats!

Au mahzitajs, rohkas pazehlis, draudsi swehtija ar Arona swehtibu un krustu mesdams un tad draudse beidsiht weenprahrtigi dseedaja:

Jesus, Deewa Tehwisch,
Muhsu Gans un Behnisch,
Tawu krustu swehtijam,
Tawu krehni fagaadam!

Swehts Gars, firschu rohta,
Mums no Deewa dohta,
Mahjas, mahjas waddi muhs;
Tur mums preeksch bes galla buhs!

Kluffam kates tad wehl sawu Deewu peeluhdsä, zekhs nomettes, — kluffam is-schlihrames, — kappenu wahrtus ais-flehdam, — putnini sawu melidnu atkal usuehma, ka laj tee duffeji semmes flehpi nepaliktu bes wakkara dseefmahm. Dseedajeet putnini duffas-dseefminas muhsu mihseem, dseedajt, un kad mehse eesim gulleht, dseedajt ir mums duffas-dseefminas lihdi augschamzelschanahs rihtam; — tad putnini, jums patezibas dohsim, tad jums wairs nebuhs jadseed, tad mehse muhschigi muhscham paschi dseedasim augstakä skannä, dauds wallodäs, dauds balsis: Alleluja! Gohds muhscham laj irr dohts — Tam, kas sehsh us gohda-krehslu. Amen.

S i n n a s

no Telgawas palihdsibas beedribas, zil nauda eenahkuse un isdohta no 1. Januar lihdi 19. Juni 1865:

Genahkšana.

No Vestenes draudses	10 rub. — kap.
" Strutteles dr.	5 " 25 "
" Jaunpils palihds. beedribas	40 " — "
" Stendes dr.	18 " — "
" nepasibstama deweja	7 " 40 "
" Meschamuischas palihds. beedr. . . .	60 " — "
" Jelgawas Bahzu mahzitaja	3 " — "
" ta pascha pr. tizzib. beedr. Sibirijs .	10 " — "
" Birzavas dr.	38 " — "
" Blihdenes dr.	3 " 40 "
" Jaun-Subbates dr.	38 " — "
" Dobbeles dr.	34 " 23 "
" Dobbeles dr. pr. tizz. beedr. Sibirijs .	8 " 50 "
" Salves dr.	19 " 56 "
" Dschuhkstes dr.	60 " 40 "
" Zohdes dr.	3 " — "
" Jelgawas Latweeschu dr.	13 " 46 "
" Nibzes dr. pr. tizzib. beedr. Sibirijs .	2 " — "
" kahda samneeka no Zebkaba muischas	1 " — "
" Kalnamuischas palihds. beedr.	15 " 75 "
" Talses palihds. beedr.	89 " 21 "
" Stendes palihds. beedr.	33 " — "
" Dinaburgas pal. beedr. pr. tiz. b. Sib.	10 " 80 "
" Jelgawas Bahzu dr.	1 " — "
" Asupes leelmabtes	25 " — "
" Lauzenes leelfunga	5 " — "
" Lauzenes teelf. pr. tizz. b. Sibirijs .	2 " — "
" Derschau leelmabtes	10 " — "
" Lindes leelfunga	10 " — "
" nepasibstama deweja	25 " — "
" daktera Diling funga	10 " — "
" Memelmuischas leelfunga	10 " — "
Kohpa	621 rub. 96 kap.

Isdohšana.

Sikkeles draudsei preeksch skoblas namma .	100 rub. — kap.
Dnisktes dr. pr. skoblas namma	300 " — "
Dniska skohlmeisterim	25 " — "
Preeksch grubti fasirguscha mahzitaja Lei-	
schs, kas aishvefts us Bahzlemmi	100 " — "
Pastes nauda preeksch aistsetetahm grabm.	4 " 25 "
Zittas isdohšanas preeksch grabmatahm	
un grabmatu drukkatajeem	8 " 25 "
Wehl atleekahs eeksch skaidras naudas . .	84 " 46 "
Kohpa	621 rub. 96 kap.

K. von Firks,
Kursemes palihdsibas beedribas direktors.

No Schlesijas.

Tanni Schlesijas kalnainā gabbalā, kas peederr Austrijas keisarim un kas tanni 1742 gaddā peedallita pee Mehru-semmes, dsihwo dauds nabbaga kalna-razzeji, kas no semmes-klehpja isrohl dselji. — Tee nabbadsiini, kas sawas dsihwibas leelaku puffi pawadda tumfcha semmes klehpi, wissi peederr pee Neemeru-Kattoļu tizzibas. — Zitti no winneem fahkuschī mekleht garrigu gaismu un pehrnaja gaddā 120 nabbaga kalna-razzeji, kas Frankstadt-pilsehtinam apfahrt, pa zeemeem dsih-

woja, no Neemeru-Kattoļu tizzibas atlahpdamees, pee-nehma Gwanjelisku tizzibu. Reelajs Dsmigas biskaps, Landgraf von Fuerstenberg, kam schie dselses pabrihki peederr, lihds ka sadfirdejis, ko winna darbineeki dar-tijuschī, tuhliht tohs 120, kas peenehmuschī Gwanje-lisku tizzibu, tizzis isdohht no saweem pabrihkeem. — Berreja, ka schie nabbaga darba-wihri, bes maises pa-liikuschī, atkal buhschoht atpakkat greestes pee Neemeru-Kattoļu tizzibas. — Bet nē ka! — Mufsu jaunee tizzibas beedri, kas nu bija bes maises un bes darba, aislaida luhgšanas-grabmatu pee baron Rothschild, waj schis winneem darbu newehlejoht sawos kalnōs un pabrihkōs, kas ne zif tahtu no turrenes. — Barons us to ahtrako atbildeja, lai tik nahkoht, un mufsu 120 pastahwige tizzibas beedri darbu dabbutuschī Wit-kowigā Rothschildta warra- un ohglu-bedrēs. — Taj tas Kungō mufsu jaunohs tizzibas beedrus pastahwi-gus uftur lihds pat gallam. —

Dahwanas preeksch Missiones.

ko esmu sawehmis pirmā puffgaddā 1865.

Janwar.	No Wilnas	34 rub. — kap.
	" Seffawas draudses	3 " — "
	" Minskas dr.	25 " — "
Mai.	" Angermundes dr.	1 " — "
	" Ahrlawas dr.	1 " — "
	" Blihdenes dr.	24 " 45 "
	" weena Zebkammusch. fainn.	2 " — "
Juni.	" Wentspils dr.	18 " — "
	Jaur Subbates mahz. Grüner	193 " — "
	No Puses dr.	6 " — "
	" Bihrawas dr.	12 " — "
	" Rendes dr.	15 " — "
	" Baldohnes dr.	17 " — "
	" Gezawas dr.	15 " — "
	" Sallgalles dr.	10 " — "
	" Wezs-Sanles (Altrghden)	20 " 35 "
	" Neugut	15 " — "
	" Banklas Latweeschu dr.	19 " 50 "
	Jaur Jelgawas mahz. Schulz :	
	no Zeiskas dr.	8 " — "
	" Keepajas Latweeschu dr.	25 " — "
Juhli.	" Zohdes draudses	1 " 40 "
	" Gezawas dr.	13 " — "
	" Wezfaules dr.	19 " 10 "
	" Meschohtnes dr.	20 " — "
	" Banklas Latweeschu dr.	8 " 70 "
	" Dohrbes (Katterfeld mahz.)	24 " — "
	" Greefes dr.	3 " — "
	" Keel-Wahrtawas dr.	3 " — "
	" Keepajas Latweeschu dr.	17 " — "
	" Sezzes dr.	11 " — "
	" Salwes dr.	9 " — "
	" Slehkes dr.	3 " — "

Neander,

Jelgawas Bahzu dr. wezzajajs mahz.

Basnizas un missiones stann raksttajs: Gotthard Bierhuff.

No zensures atwehlehts. Jelgawā, 3. August 1865ā gaddā. Nr. 124.

Drukahis pee J. W. Steffenhagen un dehta.